

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Juillet 1925—No 184

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمنجی سنہ

نومرو ۱۸۴-۱۵ تموز ۱۹۲۵

حازم بك افندى و خاطرات اداريه سى

عائله فكريه واجتهاديه مزدن آغا بكمز فاضل و محترم ابوبكر حازم بك افندى سابق عثمانى ايمپراطور لغمرك اك مهمم ولايتلرنده [*] واليكلك اك شامل ويوكسك معناسيله والى اولمش و كورور واي كورور ، كوزلرله ولايتلر مرك يوركنى كورمشدور . استادك خاطرات اداريه سى بك قيمتدار اوشاد و عبرت درسلى احتوا ايتك محققندى . بيوك - عزم منورله انقلاب و تجميد بوانه كيرمش اولان توركيامن ايجون بو مشاهدات و مطامعاتك بزره رهنمون اولماسى ده لايى ايدى . بو اعتقاد ايله استاده بوتون خاطره لرني يازمهلرني و (اجتهاد) ده نشره مساعده ايتمهلرني رجا ايتش ايدك و رجا مزي لطفأ قبول ايتمشلردى .

بو كونه قادار نشر ايتديكمز آلتى مقاله فارلمز طرفندن اهتمام ولتله اوقونمش و بعضى قارئلر خاطراتك قصه اولديغندن شكيت بيله ايدرك مطالعه سنه طويامادق لرني بيلديرمشلردور . بو وضعيتي كندبلرينه سوبله ديكمز حازم بك استادمز بهدا هم خاطره لرني داها واسع و منتظم يازمهي و بونلر داها شموللى بر اسم عمومى اولاراق (مأموريت خاطره لرى) عنوانى آلتنه قوماي قبول و تنسيب ايتشدور . بناء عليه ، اجتماعى ، قومى ، اقتصادى ، بسقولوجيائى نظر و منظورلرى احتوا ايدن بو قيمتدار خاطره لر بعدما بو عنوانه نشر ايديله جك و بعضى مهم فوطوغرافيا و قروكيلرى ده احتوا ايدم جكدور .

حقيقه امثالى نادر رجال متفكره اداريه مزدن بولونان استاد فاضله ، بو همت و لطفلرندن دولايى اجتهاد و عائله اجتهاد چوق متشكردور .

مأموريت خاطره لرى

۷

دده آغاج

خسته خانه غريبيه سى

۱۳۱۲ سنه مالىه سى ايلونلك ۱۶ سندن ۱۳۱۴ سنه سى كانون اولنك آلتيسنه قادار دده آغاج متصرفلغنده بولوندم . خيلى غرائب بولنان بو مأموريتك مدتى ايكي سنه ايكي آي ويكرمى ايكي كوندن يعنى هپ ايكيلردن عبارت اولماسى ده غريب بر تصادفدور . داها اول ادرنده والى معاونى ايدم .

دده آغاجه مأموريتدن دوقوز آي قادار اول متصرفلغه تعيين اولنان نجيب پاشا استانبولدن ادرنيه

[*] دده آغاج لواسى ، موصل ، مناستر ، بغداد سيواس آنقره ، حجاز ، بيروت ، بروسه الح ولايتلىر كپ

كش ، معارفه سابقه مزده بولماديني حالده كنديسنه ايكنجى مجديه نشانى انهاسى ايجون وكالت مديده ايله والى اولان ايكنجى اردو مشيرى مرحوم عارف پاشا زدننده دلالت مؤثره ده بولونماي بك مصرانه رجا ايتمشدى .

بر مأموريتى ايفايه ابتدادن اول اومأموريت عنوانيله نشان انهاسى سلم طريقيله مبايعه قيبيلندن بر معامله غرييه اولديغندن دلالتده مذكور اولديغى ، فقط ، بالذات واقف اولديغم احتياجندن دولايى اوراده بر خسته خانه انشاسنه چاليشيرسه هم موفقيتنه معاونت ، هم ده آرزو ايتديكى نشان نائليتى خصوصنده دلالت ايدم جكمي وعد ايتدم .

نجيب پاشانك دده آغاجه مواصلتندن سكز اون كون صوكره بوتون بلدى و اداره مجلسلى اعضالى ورؤساى روحانيه امضاريله مقام ولايته و استانبولده كي بوتون مقامات ايله سرايه چكيلىن بر تلغراف سامه ده دده اغاجنده بر غربا خسته خانه سنه بك زياده احتياج اولديغى متصرف پاشا تقدير ايدمرك كاركي و طرز جديد اوزره شيمديك ۶۰

ياقايلى برخسته خانه بك كافه لوازمى و مصارفى ايجون اقتضا ايدن نقود تدارك و تأمين اولنه رق قربانلر ذبحيله ودعوات مفروضه بك تلاوتيله وضع اساس مراسمى اجرا قلنديعى عرض اولنيوردى .

بو خبردن جدأ بك مسرور اولارق مقام ولايتدن تقدير و تشكرى حاوى جواب يازديردم . بر قاچ كون صوكره ادرندن مفارقت ايدمرك اوزونجه بر مدته ملحقانده بولندم .

نجيب پاشانك بو همت فعالانه سنندن دولايى والى و كيلنك انهاسى اوزرينه آرزو ايتديكى نشانله تلطيف اولنديغى خزنه لرده كوردم . آرادن دوقوز آي كچدى . بر مأموريت ايله مرفته قضاسنده بولنديغم ائنده دده اغاج متصرفلغه تعيين اولندم .

دده اغاجه مواصلتمده ايلك سوزلرمندن برى بو خسته خانه ني زيارت ايتك اوزره موقعى سسوال ايتك اولدى .

حضر بر برينه باقمغه باشلاديلر .

محاسبه جى افندى : « خسته خانه دكل نشان طوزاغى ديدى .

مع هذا بن التصاق شمندوفر استاسیونی قربنده کی موقعی زیارت ایتدم .

یالکیز یکر می بش ، اوتوز متره طول و عرضنده و یاریم متره عمقنده آجیلان برخندکک برکوشه سنه بر قاج طاش آتیلوب برایکی آووج کیره چ قونلش و بدبخت بر قویونک بو اساس مضحک اوزرینه آقیدیلان قانی قورویوب رنگی اوچش اولدیفنی کورددم .

انسانلری حیوانلردن آیران خصلت ممتازمک انک بویوکلرندن بری اولان (حیا) نک شورذالت علنییه بمناعت ایدمه مش اولماسندن پک متعیر و متأثر اولشدم .

دده اغاج او زمان پک یکی بر قصبه اولدیفنی ایچون یالکیز خسته خانه یه ده کل دها بر چوق مؤسسات نافعه و خیریه به محتاج اولدیفنی حالده شوخیلی خسته خانه نک هر شیدن اول حقیقته قلبنی اسباب عدیده ایله الزم کوردیکم ایچون بلا تأخر تشبث ایتدیکم مواددن بری ده کر جکدن بر خسته خانه یاپدیرمق اولدی .

فقط تأمین احتیاجه کافی مکمل بر خسته خانه نک یالکیز اعانات محلیه ایله وجوده کتیرلمسی ممکن اولامایه جنی آکلاشیلدیغندن داخل ولایتده طانیدیغم اغنیادن باشقه شمندوفر قومپانیه لر یله سالانیک ده کی آلاتینی یه وحتی مادام لبارون هیرش [*] ده دخی برر مکتوبله مراجعت

داخلی توافقت اکالی ایچون مراجعت ایتشدم .

بعدالافصال استانبولده بولندیغم صیراده دده آغاجده شومن دوفر مهندسی بولان موسیو هافتردن الدیغم مکتوبده شویله دینیلوردی :

« مادام لبارون هیرشدن شمندوفر مدیر عمومسی موسیو غروس هوج کمن مکتوبده (دده آغاج متصرفی اوراده بر خسته خانه ایچون بندن اعانه ایسته بور . شرقد علی الاکثر اعانه لک ماوضع اهلرینه صرف اولنمادقلری مع الاسف آکلاشلمقده اولدیغندن بوده او قیلدن اولماسون دیبه طلب معلومات ایدیش اولدیغندن موسیو غروس هوج «بومتصرف او مقوله دن دکلدر خسته خانه نک کراسته لر یه ده نصف اجرت نقلیه ایله بولنارستاندن بکرتیردک اعانه نک ماوضع اهنه صرف اولنه جقنده ذره قادار اشتباهه محل یوقدر . » دیبه جواب یازمش ایدی . مادام لبارون هیرش شیمدیلک قیدیه یوز عثمانلی لیراسی کوندردی . فقط بونک متصرفلغه ده دکل ذات عالیرنه تسلیمی مشروطدر حالبوکه سز مفارقت ایتدیکز بوباره نی نه یاپاجز ؟ »

قاروبله وسائر لوازم نقصانک اکالنه صرف ایدیلک اوزره یوز لیرانک قریباً اورایه کله جک اولان خلفم نوری پاشایه اعطاسنی توصیه ایتشدم

ایده رک کرک لوازم و کرک نقد اوله رق جمع ایتدیکم اعانات ایله ذکور وانات قسملرینی حاوی ، قیرق یتاقلی بر خسته خانینی ایکی سنه ده اکل ایده ییلدم .

رسم کشادینک اجراسی ایچون ، استانبوله سپارش ایدیلن مرمر کتابه نک ورودینه انتظار ایدلمکده ایکن مقام ولایت ، داخلیه نظارتنک شوتلغرافنامه سنی شیفره اولارق تبلیغ ایتدی :

« دده اغاج متصرفی حازم بکک دوام مأموریتی رهین جواز اولامایاجقندن همان عزلی اراده سنیته حضرت خلایقندنه اقتضای عالیدن بولنماسیله خلایق تعین واعزام ایدلمک اوزره امور لوانک حسن تمشیقی ایچون اورایه شیمدین مقتدر بروکیل اسرا و کیفیتک انبازی . »

ولایتک ذیلنده مطبعه مدیری شوکت بک توکیل اولونه رق یارینشی ترنله کوندریله جکی ییلدیریلوردی .

علیهده سلطان عبدالحمید ویریلن جورناللردن [*] و بونلرده نلر اسناد اولندیغندن اولجه بر آز خبردار اولدیغم ایچون شوغزل ناکهانی بکا دکلسمده یرلی اجنبی سکینه محلیه یه یانلرینه ییلدیرم دوشمش کیی تأثیر ایتدی .

تلغرافی الیر آلاماز حضوری مناسب اولان ذواتی دعوت و کتابه یرینه بویوک برطغرا قویدیروب خسته خانه نک رسم کشادینی اجرا و حضاره اداره ده وداع ایتدم .

روسیه قونسولوسی موسیو آلکساندر قیرتسپی باشده اولق اوزره حضاردن بر چوغی آغلادیلر .

برمتصرف ، بش اون متره طولنده یارم متره عرضنده برخندق آچدیروب اوچ طاش ایکی آووج کیره ج وضع ایدهرک بونلرک اوستنده بر قویون اولدیریبور و خسته خانه یاپبورم دیبه یالان سویله یور ، نشانله تلطیف اولنیور . بونک خلایق بیگ دورلو مشکلاتی افتتاحام ایدهرک کرچکدن مکمل بر خسته خانه یاپبور . فقط رسم کشادینی بر شخص لشمک ویردیکی جورنال نتیجه سی اولق اوزره عزلندن صوکر ا اجرا ایدیور ! بو شرائط ، بویله معکوس مکافات ایله اداره اولنان بر مملکتک سلامت آتیه سندن نومید اولمامغه چاره یوقدی . ابوبکر حازم

[**] بوجورنال مسئله سی خیلی اوزون و نتیجه سی عبرت امیز اولدیغندن بر مقاله مخصوصه ایله عرض ایدیه جکدر .